

הוא הצליח להרוס את תשתית הרפואה הציבורית ולהצמיח רפואה פרטית שחורה

החליט היכן לבצע השתלות אלה. לאחר ריונים רבים, החליטה הוועדה להמליץ על בית-החולים הדסה כעיקר כרם כבית-החולים המתאים ביותר לפי עולה זאת. גם במיקרה זה החליט השר באופן עצמאי בניגוד להמלצות הוועדה, העניק זכות לבצע השתלות לבית-חולים רמב"ם, ובצורה גנרנית הס' ביר: "נכנעתי להצעתו של ברנדי" (הפרופסור יוסף ברנדיס, מנהל בית-החולים רמב"ם). מתבקשת השאלה: האם השר אינו עומד בלחצים וגם

אנחנו נטפל בכל מיקרה של רשלנות רפואית במהירות רבה וביר קשה" הצהיר השר בעת סיורו בבית-החולים סורוקה בבאר-שבע. זמן קצר לאחר מכן ביקר בבית-החולים שיבא בתל-השומר והודיע שהוא "פתר" את בעיית הרופאים שהיו מעורבים בגניבת כליות של חולים — פרשה שנחשפה רק תודות להעולם הזה — והטיל על אחד מהמעורבים תפקיד של מנהל יחיד רת-השתלות, במקום להענישו! במיקרה אחר נשלל רישונו

מלחדלי מוטרה גור

להמלצות של מומחים-רופאים הוא מתייחס כבעל אחוזה פרטית? בעת כהונתו של השר גור קרו שני דברים שעד כה לא היו ידועים בהיסטוריה הרפואית:

● מבתי-חולים גריאטריים נזרקו ביום אחד מאות חולים זקנים כאמצעי לחץ של בעלי בתי-החולים האלה על שר-האוצר.

לפני פעולה אנטי-אנושית זאת ניהל גור מלחמה נגד שר-האוצר ברדישה להגדיל את תקציב משרד-הבריאות. העיתוי של ה"מבצע" מעורר חשד כבד שהוא היה מתואם עם אנשים מסוימים במשרד-הבריאות.

מאות חולים כרוניים הגיעו לחדרי-המיון של בתי-החולים הציבוריים ובכליהם סיכומי-מחלה שהוכנו מראש. בדיוק בשעה ששר-הבריאות הלך לישבה עם שר-האוצר, כאילו היה זה מיבצע צבאי מתוכנן היטב.

לאחר שנסתים המבצע גם העניק לו גור את שם-הצופן: "ליל הזקנים".

● אחיות בתי-החולים עובו פעמים אחדות את מקום עבודתן ללא אישור הממונים עליהן, בניגוד לתקנון עובדי-המדינה ובניגוד לחוק — שלא לדבר על הניגוד לאתיקה הרפואית. גם מיבצעים אלה קיבלו שם-צופן — נטישת בתי-החולים ועשו רושם של תיאום סודי מוקדם.

בשני המבצעים הללו הוכיח השר מטכ"ל של שר-הבריאות, להחליט, לפעול, ולטפל בכעיה לטובת החולים. בזמן ה"נטישה" הראשונה ניסה מנכ"ל משרד-הבריאות להאשים את האחיות בכך שהן "מסכנות חיי-אדם", דבר שעליו חזרו גם רופאים בכירים אחרים בארץ.

כנגד אוהרות אלה של הרופאים יצא השר גור, ולמעשה טירפד את נקיטת הצעדים המתאימים וסירב להוציא צוויר-רתוק. השר יצא לא פעם לכלי-התיקשות בהודעות: "אין סכנה לחיי אדם", "המצב אינו כה חמור", "אנחנו מחזיקים יד על הדופק", "אני מצדיק את רוב הדרישות של האחיות", "הכרזותי אלה אינן הסיפוי שמן למרדו. האחיות קיבלו כביכול תמיכה מהשר והמשיכו במעשיהן.

לאחר ליל הזקנים ונטישת בתי-החולים לא ננקטו כל צעדי-ענישה, לא נגד בעלי בתי-החולים, שפגעו בחיי לים, ולא נגד האחיות, שעזבו את מקום עבודתן. לא נשלל רישיון-העבודה אף ממנהל בית-החולים גריאטרי אחד, כפי שלא נשלל כל רישיון-עבודה אף מאחות אחת, גם מאלה שחברת-העבודה את המעשים הברכריים האלה.

מיכרזים תפורים

ל עומת זאת, במישור "הטיפול האישי", הראה השר גור יכולת "להשיג" דברים והפגין את שרירותו כאשר לא רצה שחברת-העבודה שיר, שנה ארבל-אלמולוניה תהיה סגניתו, כפי שהחליטה מפילגתו, הוא רוקן את תפקידה מתוכו, ניתק אותה מפעילות המישור והחזיק אותה כחוסר-מעש כמעט שנה — אך שילם לה משכורת עם כל ההטבות הנלוות.

שר-בריאות לשעבר גור. אנחנו מחזיקים יד על הדופק!

של רופא אשקלוני לחדושיים בלבד, לאחר שבית-המישפט הרשיע אותו בעבירות סמים.

גם במיקרה של רופא-שיניים ירד שלמי, שהורשע על-ידי בית-המישפט בגרימת מוות ברשלנות לילדה, לא נשלל רישונו תקופה ארוכה.

במיקרים אלה הראה מרדכי גור אוזלת-יד כלפי עברייני הרפואה יחד עם זאת, במיקרה אחר, שלל גור את רישונו של רופא לשנה (1) על פירסום עבודת הקליניקה הפרטית שלו. וערה שמגונה על-ידי השר לבדיקת מיקרה זה המליצה על שלילת רישונו לחדושיים מקסימום. אך השר החליט את שלו. לאחר פניית אותו רופא לבג"ץ, בוטלה החלטה של השר.

הוא חילק אישורים לעסוק בפרקטיקה פרטית לרופאים עובדי-מדינה כמו דוכס בעל יד רחבה לאריסור.

כך הוא נתן אישורים למנהלי מחלקות לבצע ניתוחים פרטיים בבתי-חולים פרטיים. וכמוכן השתתף בטקס סיום כבתי-חולים אלה.

האישורים האלה, שניתנו ללוייתני הרפואה, פורשו על-ידי הרופאים האחרים כפי שהיו צריכים להתפרש — אור ירוק לשילוב חוקי של עבודה בבתי-חולים ציבורי יחד עם עבודה פרטית.

בחתילתה של התוכנית הכללית החדשה סירב השר להתיישר עם הקו ולהטיל פיקוח על מחירי טיפול-השיניים. במעשה זה כאילו הסיר החלוטין את הפיקוח על הרפואה הפרטית, והמחירים המשיכו להרקיע שחקים.

רפואה שחורה? רפואה אפורה!

ה הם דבריו של גור על ענייני מערכת הבריאות ומה פועלו? עם כניסתו לתפקידו הכריז מרדכי גור ששילחם ברפואה השחורה ובשחיתות שפשתה במערכת. בעבור זמן קצר הוא התרכך. המילים "רפואה שחורה" נעלמו מפיו, והוא התחיל להשתמש במושג "רפואה אפורה". בכך עשה צעד ראשון למתן לגיטימציה לתוסעה החמורה. במקביל להכרזותיו — ובניגוד להן

80 רופאים, בעוד שאמורים לעבוד בו אלה.

המיכשור הרפואי היקר והמתקדם הנמצא בבתי-החולים נוצל חלקית או שלא נוצל כלל.

הרפואה השחורה, השוחד והשחיתות שררו בבתי-החולים ובמירפי-אום. המימסד הרפואי יחד עם הרופאים הבכירים, הוביל את מערכת-הבריאות לבניית שתי מערכות מקבילות: רפואה לעשירים, המוכנים לתת שוחד לרופאים, ורפואה לעניים, שאמורים היו לקבל טיפול סוג ב'.

בתוך המערכת היו מעילות כספיות רבות ועבירות כלכליות רציניות. במירפאות של קופות-החולים חלה ירידה ניכרת ברמת השרותים הרפואיים. רוב החולים, שזוקקו לטיפול קטן ביותר ולא יבחו פשוט, היו נשלחים לבתי-החולים תחת לקבל את אותם השרותים במירפאות.

עם כניסתו לתפקיד ניסה השר מרדכי גור להתערב בחלק האירגוני ולתת עצות גם במישור הרפואי, בניגוד לשרים בארצות אחרות. אך הוא לא פתר אף אחת מהבעיות שהוזכרו. יתרה מזו, לא רק שלא פתר, אלא שהוא הגדיל אותן. זמן קצר לאחר כניסתו לתפקיד הוא הצטייר בעיני ציבור הרופאים והאחיות כאדם שאינו מסוגל לפתור בעיות אמיתיות של המערכת. שאינו מנסה ללמוד אותן לעומק, להכין ולנסות לפתור.

הוא הוכיח את עצמו כרברך, איש שישחיו ובלתי-תכליתי, שי אינו מסוגל לעמוד בלחצים שי נוצרו במערכת-הבריאות בי מחלק כהונתו.

גור הוכיח עצמו כשר האוהב טקסים מפוארים וכרוף פירסומת. בכל הוד דמנות הוא התבטא, הצטלם — פעם בעירום כמעט מלא באמבטיה, פעם בכיסא של רופא-שיניים, פעם ליד חדר שרותי הנשים בכנסת. כל פתיחת מיר-פאה קטנה, קומה נוספת בבניין, חדר נוסף במחלקה — שימשו לגור כבימה להכרזותיו הפוליטיות, הרחוקות מבעיית רפואיות. הוא הירבה בנטיעות לחול' למטרות שאינן ברורות ואינן ידועות לציבור הרופאים שעליו היה מופקד. כך הוא נסע רק לאחרונה שש פעמים לחול' וביקר בשמונה ארצות שונות ובילה בחול' 61 יום.

הוא בילה זמן רב מחוץ למישור-הבריאות, כאשר ביקר בסניפי מפלגת העבודה, במיוחד בחיפה, ועשה רושם שהוא דאג הרבה יותר להתבססותו האישית כסניפים המפלגתיים מאשר לביסוס עבודתו במשרד-הבריאות.

רפואה שחורה? רפואה אפורה!

ה הם דבריו של גור על ענייני מערכת הבריאות ומה פועלו? עם כניסתו לתפקידו הכריז מרדכי גור ששילחם ברפואה השחורה ובשחיתות שפשתה במערכת. בעבור זמן קצר הוא התרכך. המילים "רפואה שחורה" נעלמו מפיו, והוא התחיל להשתמש במושג "רפואה אפורה". בכך עשה צעד ראשון למתן לגיטימציה לתוסעה החמורה. במקביל להכרזותיו — ובניגוד להן

ל ריהבריאות מרדכי גור עזב את משרדו.

ברדכי-כלל פוליטיקאים אינם נהגים לעשות חשבון-נפש, לי שחות בישראל. הם אינם נוש-אים באחריות אישית, אינם מתפטרים ואינם משלמים על ביטולנותיהם. לכן אנסה לעי שות את חשבון-נפשו של השר שפרש, במקומו.

כוונתי לנתח את תרומתו של גור למערכת-הבריאות כמשך שתי שנות כהונתו. איני מתכוון להתייחס כלל לעברו הצבאי. אינני מומחה כזה. אני מבקש לבדוק מה עשה מרדכי גור כשר-הבריאות, ובעיקר — מה הוא לא עשה.

מרדכי גור ייזכר כשר שדיבר הרבה והכריז הכרזות נומבסטיות, ללא שום פרופורציה למעשיו. לכן אנתח את הדברים שאמר, מבלי שהיה צריך לר מר, ומה היה צריך לומר — ולא אמר. אך בעיקר אתעכב בניתוח מעשיו.

רפואה לעשירים ורפואה לעניים

תפקידו של שר-בריאות משתנה תמארץ לארץ. לעיתים ממלאים אותו רופאים, ולעיתים פוליטיקאים שאינם רופאים. בארצות מיוחד-אירופה שר-הבריאות הינו תמיד רופא בעל שם בעולם הרפואי ובעל סמכות בעיני עמיתיו. יש מדינות שבהן משרת שר-הבריאות הינה משרה פוליטית גרידא והשר — שאינו רופא — אינו מתערב בעניינים רפואיים ועוסק רק בעניינים אירגוניים.

בישראל נמסר תפקיד שר-הבריאות בדרך כלל לפוליטיקאים מהשורה השנייה, נציגיהם של שותפים קואליציוניים מיישניים. הפעם קיבל את תפקיד השר אדם המכריז על שאיפתו להיות ראש-הממשלה, ושבעבר הגיע לפיסגת הקריירה הצבאית. רבים ציפו שר-אלוף (מיל'), חבר המפלגה השלטת, יביא לשינויים במערכת הבריאות, לפחות בשטח האירגוני, ולא יצפו ממנו שהוא יתערב בבעיות הרפואיות.

כאשר השר גור הגיע לתפקידו היתה מערכת-הבריאות לאחר שביתת-רופאים אכזרית, כלתי אנושית, שפגעה קשות בתרמית הרופאים והכניסה את כל המערכת לתהוהוהו. הבעיות הבסיסיות והכואבות של מערכת הבריאות היו:

● חלוקה לא נכונה של כוח אדם רפואי וסיעודי.

● בבתי-החולים עבדו רופאים כמיסר כמעט כפול מהנחוי, ורק מחצית ממיסר האחיות הנחוצות. לתיפקוד נכון של בתי-החולים (לפי הסטטיסטיקה הבינלאומית).

היה מחסור חמור בכוח-עזר, ויחד עם זאת האדמיניסטרציה היתה מגופת ללא גבול. בגליל ובנגב היו חסרים רופאים במירפאות ורופאים-שישפחה. כמעט שלא היו רופאים במגן דויד אדום, בטיפול נמרץ ראשוני.

● הרפואה המונעת, התעשייתית והתברואתית, היתה בחיתוליה.

● את המצב בבתי-החולים הגריאטריים אפשר היה להגי דיר כקטסטרופה סיטודית ורי פואית — בתחום זה עובדים